2024/3024

6.12.2024

UREDBA (EU) 2024/3024 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 27. novembra 2024

o spremembi Uredbe (EU) št. 691/2011 glede uvedbe novih modulov okoljsko-ekonomskih računov

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 338(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([1]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) S Sklepom (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) je bil vzpostavljen osmi okoljski akcijski program in je bilo potrjeno, da je spremljanje, vključno z zagotavljanjem zanesljivih informacij v zvezi z okoljskimi spremembami, ključni pogoj za oblikovanje učinkovite politike, za njeno izvajanje z namenom izpolnitve okoljskih ciljev Unije in za krepitev vloge državljanov. Treba bi bilo oblikovati instrumente, kot so okoljsko-ekonomski računi, za poglabljanje splošne ozaveščenosti o vplivih socialno-ekonomskih dejavnosti na okolje ter o tem, kako okolje prispeva h gospodarstvu in dobremu počutju.

(2) V Uredbi (EU) št. 691/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) je določeno, da Komisija poroča o izvajanju navedene uredbe Evropskemu parlamentu in Svetu ter po potrebi in ob upoštevanju izsledkov pilotnih študij iz navedene uredbe predlaga uvedbo novih modulov okoljsko-ekonomskih računov, kot so z okoljem povezani transferji (subvencije), gozdarski računi in računi ekosistemskih storitev.

(3) Novi moduli okoljsko-ekonomskih računov naj bi neposredno prispevali k prednostnim nalogam okoljske politike Unije, kot so med drugim določene v 8. okoljskem akcijskem programu.

(4) Statistična komisija Združenih narodov je na svojem 43. zasedanju februarja 2012 sprejela osrednji okvir Sistema za okoljsko in ekonomsko računovodstvo (SEEA) kot mednarodni statistični standard, na svojem 52. zasedanju marca 2021 pa ekosistemsko računovodstvo SEEA (SEEA EA) – poglavja od 1 do 7, v katerih so opisani računovodski okvir in fizični računi. Novi moduli, uvedeni s to uredbo, so v skladu z osrednjim okvirom SEEA in SEEA EA. Poleg tega SEEA izvaja sistem okoljsko-ekonomskih računov za vodo (SEEA-Water), ki podpira osrednji okvir SEEA.

(5) Unija bi morala imeti za opravljanje svojih nalog na podlagi Pogodb in mednarodnega prava, zlasti tistih v zvezi okoljem, trajnostnostjo in podnebnimi spremembami, ustrezne, celovite in zanesljive informacije. Za odločanje na podlagi dokazov je potrebna statistika, ki ustreza visokim merilom kakovosti, kakor je določeno v Uredbi (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]). Poleg tega mora Komisija (Eurostat) zbrane podatke predstaviti na dostopnejši in uporabniku prijaznejši način in jih dejavno promovirati.

([1]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 5. novembra 2024.
([2]) Sklep (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 (UL L 114, 12.4.2022, str. 22).
([3]) Uredba (EU) št. 691/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2011 o evropskih okoljsko-ekonomskih računih (UL L 192, 22.7.2011, str. 1).
([4]) Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

(6) Da bi do leta 2050 v Uniji dosegli cilj podnebne nevtralnosti, je bistveno, da se vsi zakonodajni akti in postopki Unije uskladijo z dolgoročnimi okoljskimi in podnebnimi cilji Unije, kot so določeni v evropskem zelenem dogovoru, Uredbi (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]) in svežnju „Pripravljeni na 55“. V več zakonodajnih aktih Unije je že določeno, da je treba pozorno spremljati trende ter da so potrebni dodatni in natančnejši podatki. Zato je nujno treba od držav članic pridobiti ustrezne in podrobne podatke o njihovih okoljskih naložbah, da bi bila Unija na poti k uresničevanju ciljev evropskega zelenega dogovora. Zaradi vsega navedenega bi moral sistem evropskih okoljsko-ekonomskih računov prerasti v celovito orodje, ki bo vir pomembnih dodatnih podatkov za spremljanje izvajanja okoljskega prava Unije in oblikovanja okoljske politike.

(7) V osmem okoljskem akcijskem programu se poziva k takojšnji vzpostavitvi zavezujočega okvira Unije za spremljanje napredka držav članic pri postopnem odpravljanju subvencij za fosilna goriva in poročanje o tem na podlagi dogovorjene metodologije, pri čemer je treba na ravni Unije ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni določiti rok za postopno odpravo takih subvencij v skladu z dolgoročnim ciljem glede temperature Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, da se globalno segrevanje omeji na 1,5 °C. V zvezi s tem bi morala Komisija v svojem programu pilotnih študij in študij izvedljivosti tej temi nameniti posebno pozornost in oceniti kakovost razpoložljivih podatkov o subvencijah za energijo, vključno s subvencijami za fosilna goriva. Komisija bi morala Evropskemu parlamentu in Svetu po potrebi predložiti zakonodajni predlog za uvedbo modula o subvencijah za energijo, vključno s subvencijami za fosilna goriva, v evropske okoljsko-ekonomske račune.

(8) Voda je eden od bistvenih virov, zato ga je treba trajnostno upravljati in razumeti odnos med tem virom in gospodarsko dejavnostjo. Komisija bi zato morala oceniti kakovost razpoložljivih podatkov o vodi ter Evropskemu parlamentu in Svetu po potrebi predložiti zakonodajni predlog za uvedbo modula o vodi v evropske okoljsko-ekonomske račune.

(9) Prilagajanje je ključni element dolgoročnega globalnega odziva na podnebne spremembe. Obravnavati je treba vsa večja tveganja za zdravje, povezana s podnebjem, vključno s pogostejšimi in intenzivnejšimi vročinskimi vali, požari v naravi in poplavami, grožnjami za varnost hrane in vode ter zanesljivo oskrbo ter pojavom in širjenjem nalezljivih bolezni. Negativni učinki podnebnih sprememb lahko presežejo zmogljivosti držav članic za prilagajanje. Zato bi morale države članice in Unija izboljšati svoje sposobnosti prilagajanja, krepiti odpornost in zmanjšati občutljivost za podnebne spremembe, kot je določeno v členu 7 Pariškega sporazuma, ter čim bolj povečati dodatne koristi z drugimi politikami in zakonodajnimi akti. V skladu z Uredbo (EU) 2021/1119 morajo države članice sprejeti celovite nacionalne strategije in načrte za prilagajanje na podlagi zanesljivih analiz podnebnih sprememb in ranljivosti, ocen napredka in kazalnikov ter najboljših razpoložljivih in najnovejših znanstvenih dokazov. Zaradi potrebe po spremljanju napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam bi morala Komisija oceniti kakovost razpoložljivih podatkov o prilagajanju podnebnim spremembam. Komisija bi morala na podlagi pridobljenih rezultatov Evropskemu parlamentu in Svetu po potrebi predložiti zakonodajni predlog za uvedbo modula o prilagajanju podnebnim spremembam v evropske okoljsko-ekonomske račune.

(10) Izguba biotske raznovrstnosti in podnebne spremembe, zaradi katerih je ta izguba še večja, so med ključnimi šibkimi točkami, ki pestijo gospodarstva. Biotska raznovrstnost je ključnega pomena za prehransko varnost, blaginjo ljudi ter splošno odpornost družb in gospodarstev. Zato bi morale države članice in Unija okrepiti svoj odziv na krizo na področju biotske raznovrstnosti v skladu s svojimi mednarodnimi zavezami v okviru globalnega okvira za biotsko raznovrstnost iz Kunming-Montreala, sprejetega na petnajstem zasedanju Konference pogodbenic Konvencije Združenih narodov o biotski raznovrstnosti.

(11) Cilj ekosistemskih računov kot načina za predstavitev podatkov o obsegu in stanju ekosistemskih sredstev ter storitev, ki jih zagotavljajo družbi in gospodarstvu, je določiti vrednost narave in tako omogočiti boljše upoštevanje stroškov zanjo. Namen določanja denarnih vrednosti bi morala biti večja prepoznavnost stroškov neukrepanja in podpora prizadevanjem Unije za izpolnitev njenih okoljskih ciljev. Da bi se primerno pripravili na uvedbo zahtev glede poročanja o denarnih vrednostih ekosistemskih storitev, bi bilo treba pred tem izvesti pilotne študije in študije izvedljivosti ob upoštevanju ustreznih mednarodnih standardov. S temi študijami bi bilo treba med drugim raziskati, o katerih denarnih vrednostih bi bilo treba poročati, kakšno je razmerje med temi vrednostmi in kako se spreminjata

([5]) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

ponudba in poraba ekosistemskih storitev, kako je mogoče v okviru politike uporabiti rezultate različnih metod ocenjevanja, pod katerimi pogoji so ocene primerne za medsebojno agregiranje in agregiranje z drugimi nacionalnimi računovodskimi agregati ter katera je najustreznejša oblika preglednic za poročanje. Da bi v celoti dosegli predvidene učinke, bi morala Komisija ob upoštevanju SEEA EA oceniti metodološke možnosti in izvedljivost denarnega merjenja ekosistemskih storitev. Komisija bi morala na podlagi doseženih rezultatov imeti možnost, da Evropskemu parlamentu in Svetu predloži zakonodajni predlog o spremembi Uredbe (EU) št. 691/2011 zaradi vključitve denarnih ekosistemskih računov.

(12) Svet je v svojih sklepih z dne 6. novembra 2020 o evropskih statističnih podatkih spodbudil evropski statistični sistem, naj se odzove na nove zahteve po informacijah iz evropskega zelenega dogovora, tudi kar zadeva pregled in razširitev programa evropskih okoljsko-ekonomskih računov.

(13) Leta 2019 je Evropsko računsko sodišče objavilo Posebno poročilo št. 16/2019 z naslovom „Evropski okoljsko-ekonomski računi: koristnost za oblikovalce politik je mogoče izboljšati“. V poročilu je poudarjeno, da so potrebni popolnejši podatki o gozdovih in ekosistemih ter da je treba gozdarske račune izvajati v celoti.

(14) Komisija (Eurostat) in nacionalni statistični uradi ter drugi nacionalni organi, odgovorni za pripravo okoljsko-ekonomskih računov, bi si morali prizadevati za stalno širjenje obsega in izboljševanje kakovosti statističnih podatkov, s katerimi se spremlja in ocenjuje napredek Unije pri izvajanju zakonodajnih aktov, sprejetih na podlagi svežnja „Pripravljeni na 55“ in v skladu z evropskim zelenim dogovorom, Uredbo (EU) 2021/1119, Mehanizmom za okrevanje in odpornost, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]), in drugimi ustreznimi pravnimi akti, pa tudi pri izpolnjevanju mednarodnih zavez Unije, pri čemer se upoštevajo mednarodni statistični standardi, ki so jih razvili Združeni narodi in drugi organi.

(15) Evropski okoljsko-ekonomski računi so od leta 2011 vir visokokakovostnih statističnih in drugih podatkov, ki so podlaga za z dokazi podprto oblikovanje politik na področjih evropskega zelenega dogovora in drugih politik Unije. Pomembno je, da se ti statistični in drugi podatki objavijo in predstavijo na razumljiv in dostopen način za vse uporabnike. Komisija (Eurostat) bi morala vzpostaviti in vzdrževati portal statističnih podatkov, na katerem bodo na uporabniku prijazen način povzeti ključni kazalniki iz okoljsko-ekonomskih računov. Ta podatkovni portal bi moral biti dostopen javnosti in brezplačen. S tem portalom statističnih podatkov naj bi izboljšali seznanjenost z evropskimi okoljsko-ekonomskimi računi. Portal prav tako ne bi smel posegati v mehanizme upravljanja, vzpostavljene za poročanje o napredku pri doseganju splošnih in posamičnih ciljev posameznih pobud Unije, kot je osmi okoljski akcijski program, in spremljanje tega napredka.

(16) Zaradi potrebe po prožnosti in zmanjšanju upravnega bremena za poročevalce, nacionalne statistične urade in druge nacionalne organe bi bilo treba državam članicam dovoliti uporabo drugih ustreznih virov, metod in inovativnih pristopov, na primer opazovanje Zemlje (storitve programa Copernicus). Države članice bi morale obveščati Komisijo in jo seznanjati s podrobnostmi glede kakovosti teh pristopov.

(17) Države članice bi morale imeti možnost, da iz programa Enotni trg, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]), prejemajo finančno podporo za posodobitev ter izboljšanje kakovosti in pravočasnosti okoljske statistike ter za izvedbo pilotnih študij in študij izvedljivosti. Med nadaljnjimi večletnimi finančnimi okviri bi bilo treba finančno podporo zagotoviti v skladu s pravili veljavnega evropskega statističnega programa iz Uredbe (ES) št. 223/2009.

(18) Ker Unijo sestavlja 27 držav članic, se je primerno sklicevati na „EU-27“.

(19) Seznam morebitnih prihodnjih evropskih okoljsko-ekonomskih računov iz Uredbe (EU) št. 691/2011 je treba posodobiti, da se uskladi s sedanjimi prednostnimi nalogami politike Unije.

([6]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

([7]) Uredba (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi programa za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, področje rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko (program Enotni trg) ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014 in (EU) št. 652/2014 (UL L 153, 3.5.2021, str. 1).

(20) Evropski sistem računov 1995 (ESR 95) je bil nadomeščen z Evropskim sistemom računov 2010 (ESR 2010), vzpostavljenim z Uredbo (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]).

(21) ESR 2010 vsebuje referenčni okvir skupnih standardov, opredelitev, klasifikacij in računovodskih pravil za pripravo računov držav članic za statistične potrebe Unije.

(22) Komisija bi morala v tesnem sodelovanju z državami članicami objaviti metodološki priročnik, ki bi vseboval dodatne smernice za pripravo okoljsko-ekonomskih računov, vzpostavljenih v različnih modulih, uvedenih s to uredbo. Priročnik bi moral vključevati smernice za izračun značilnosti gozdarskih računov, kot je čisti letni prirast lesa iz zalog živega drevja, ali izračun ekosistemskih storitev oskrbe, kot je prispevek zmanjšanja koncentracij toplogrednih plinov h globalnemu uravnavanju podnebja. Priročnik bi bilo treba objaviti po začetku veljavnosti te uredbe.

(23) Blažitev podnebnih sprememb in s tem povezane naložbe so nujne, da bi lahko do leta 2050 v Uniji dosegli cilj podnebne nevtralnosti. Komisija (Eurostat) bi morala začeti redno zagotavljati statistične in druge podatke, zbrane na podlagi ustreznih podatkov iz modulov okoljsko-ekonomskih računov in po potrebi na podlagi podatkov iz drugih virov. Ti podatki bi morali biti razčlenjeni po državah članicah in zajemati vse gospodarske sektorje, pomembne za blažitev podnebnih sprememb.

(24) Da bi upoštevali okoljski, gospodarski in tehnični razvoj, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte za dopolnitev Uredbe (EU) št. 691/2011 z metodološkimi smernicami in za spremembo prilog I do IX k navedeni uredbi v zvezi s seznamom značilnosti, za katere se podatki pripravljajo in pošiljajo, zlasti Priloge V, oddelek 3, zaradi vključitve značilnosti glede drugih naložb v blažitev podnebnih sprememb. Komisija bi morala zagotoviti, da se državam članicam in poročevalcem z njenimi delegiranimi akti ne naloži znatnega dodatnega bremena. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([9]). Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

(25) Na Komisijo bi bilo treba prenesti izvedbena pooblastila za sprejetje izvedbenih aktov, s katerimi se državam članicam v določenem obdobju odobrijo odstopanja, če so potrebne večje prilagoditve njihovih nacionalnih statističnih sistemov. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]).

(26) Ker cilja te uredbe, in sicer uvedbe novih modulov okoljsko-ekonomskih računov v pravni okvir za evropsko statistiko o evropskih okoljsko-ekonomskih računih, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi doslednosti in primerljivosti lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

(27) Opravljeno je bilo posvetovanje z Odborom za evropski statistični sistem.

(28) Uredbo (EU) št. 691/2011 bi bilo zato treba spremeniti –

([8]) Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L 174, 26.6.2013, str. 1).
([9]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1.
([10]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (EU) št. 691/2011 se spremeni:

(1) člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 1*

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavlja skupni okvir za zbiranje, urejanje, pošiljanje in ocenjevanje evropskih okoljsko-ekonomskih računov za namene oblikovanja okoljsko-ekonomskih računov kot satelitskih računov v Evropskem sistemu računov 2010 (ESR 2010) iz Uredbe (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (*), in sicer z zagotavljanjem metodologije, skupnih standardov, opredelitev pojmov, razvrstitev in računovodskih pravil, ki jih je treba uporabljati pri pripravi okoljsko-ekonomskih računov.

Ta uredba prispeva tudi k zagotavljanju zanesljivih informacij o ključnih trendih, vplivih in vzrokih za okoljske spremembe ter tako podpira spremljanje in ocenjevanje napredka Unije pri izpolnjevanju njenih okoljskih ciljev, določenih v pravu Unije, ter njenih mednarodnih okoljskih zavez.

(*) Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L 174, 26.6.2013, str. 1).“;

(2) v členu 2 se dodajo naslednje točke:

„(7) ‚gozdarski računi‘ pomeni račune sredstev za gozdne vire, ki vključujejo gozdna zemljišča in les na gozdnih zemljiščih, ter račune gospodarske dejavnosti za gozdarstvo in sečnjo;

(8) ‚okoljske subvencije in podobni transferji‘ pomeni tekoče in kapitalske transferje v smislu ESR 2010, namenjene podpori dejavnostim za varstvo okolja ter varovanje naravnih virov in povezanih proizvodov;

(9) ‚ekosistemski računi‘ pomeni niz računov, zasnovanih za zagotavljanje doslednih informacij o obsegu in stanju ekosistemov ter o tokovih storitev iz teh ekosistemov v socialno-ekonomske sisteme.“;

(3) člen 3 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se dodajo naslednje točke:

„(g) modul za gozdarske račune, kakor je določeno v Prilogi VII;

(h) modul za račune okoljskih subvencij in podobnih transferjev, kakor je določeno v Prilogi VIII;

(i) modul za ekosistemske račune, kakor je določeno v Prilogi IX.“;

(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Na Komisijo se prenese pooblastilo, da v skladu s členom 9 sprejema delegirane akte, kadar je potrebno upoštevati okoljski, gospodarski in tehnični razvoj, za:

(a) dopolnitev te uredbe z zagotavljanjem metodoloških smernic;

(b) spremembo prilog I do VI glede informacij iz odstavka 2, točke (c), (d) in (e);

(c) spremembo prilog VII, VIII in IX glede informacij iz odstavka 2, točke (c), (d) in (e), pod pogojem:

(i) da se v seznamu značilnosti iz odstavka 2, točka (c), na vsaka tri leta spremenijo največ štiri značilnosti na vsako prilogo in

(ii) da se informacije iz odstavka 2, točka (d), spremenijo samo zaradi določitve prvega referenčnega leta, pogostosti in rokov za pošiljanje morebitnih dodanih značilnosti.

Komisija pri izvajanju pooblastil na podlagi tega odstavka zagotovi, da delegirani akti, ki jih sprejme, državam članicam ali poročevalcem ne povzročajo znatnejših dodatnih bremen. Komisija svoje delegirane akte ustrezno utemelji.“;

(4) člen 4 se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Pilotne študije in študije izvedljivosti“;

(b) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Komisija pripravi program pilotnih študij in študij izvedljivosti, ki jih države članice prostovoljno izvajajo za namene razvoja poročanja in izboljšanja kakovosti podatkov, vzpostavljanja dolgoročne serije in razvoja metodologije. V ta program se vključijo tudi pilotne študije, s katerimi se preskusijo novi moduli okoljsko-ekonomskih računov. Komisija pri pripravi programa posebno pozornost nameni modulom za pridobitev podatkov o subvencijah za energijo, vključno s subvencijami za fosilna goriva, in zagotovi, da delegirani akti državam članicam in poročevalcem ne povzročajo nobenih dodatnih upravnih ali finančnih bremen.“;

(c) doda se naslednji odstavek:

„3. Poleg programa pilotnih študij in študij izvedljivosti Komisija (Eurostat) v sodelovanju z državami članicami in ob upoštevanju mednarodnih standardov Sistema za okoljsko in ekonomsko računovodstvo – ekosistemsko računovodstvo (SEEA EA) do 27. junija 2026 oceni metodološke možnosti in izvedljivost denarnega vrednotenja, možne vrednosti, o katerih je treba poročati, kadar manjkajo, in možne alternativne načine merjenja za račune ekosistemskih storitev. Komisija lahko na podlagi rezultatov te ocene in teh študij Evropskemu parlamentu in Svetu predloži zakonodajni predlog za spremembo te uredbe zaradi vključitve denarnih ekosistemskih računov.“;

(5) v členu 5 se odstavek 2 spremeni:

(a) doda se naslednja točka:

„(d) vseh drugih relevantnih virov, metod ali inovativnih pristopov, če omogočajo pripravo okoljsko-ekonomskih računov, ki so primerljivi in skladni z veljavnimi posebnimi zahtevami glede kakovosti.“;

(b) doda se naslednji pododstavek:

„Države članice, ki se odločijo, da bodo uporabile vire, metode ali inovativne pristope iz točke (d), čim prej pred koncem leta, ki nastopi pred letom, v katerem se začne izvajati metoda, obvestijo Komisijo (Eurostat) in predložijo podrobnosti o kakovosti pridobljenih podatkov.“;

(6) člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 8

Odstopanja

1. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi državam članicam odobri odstopanja, če so v njihovih nacionalnih statističnih sistemih potrebne večje prilagoditve. Odobrijo se lahko odstopanja od prilog, in sicer v prehodnih obdobjih iz navedenih prilog. Odobrijo se lahko tudi odstopanja od izvedbenih ukrepov in delegiranih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe. Ta odstopanja se lahko odobrijo za največ dve leti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2).

Prvi pododstavek tega odstavka se ne uporablja za spremembe, ki izhajajo iz sprememb klasifikacij in nomenklatur ali sprememb računovodskih okvirov nacionalnih in regionalnih računov v skladu z Uredbo (EU) št. 549/2013.

2. Zadevna država članica za namen odobritve odstopanja od prilog VII, VIII in IX iz odstavka 1 Komisiji predloži ustrezno utemeljeno zahtevo do 27. decembra 2026. Zadevna država članica za namen odobritve odstopanja na podlagi odstavka 1 od izvedbenih ukrepov ali delegiranih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, ki začnejo veljati po 26. decembru 2024, Komisiji v treh mesecih od datuma začetka veljavnosti zadevnega ukrepa ali akta predloži ustrezno utemeljeno zahtevo.“;

(7) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 8a*

Financiranje

1. Unija za izvajanje te uredbe zagotovi finančno podporo iz programa Enotni trg, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta (*), nacionalnim statističnim uradom in drugim nacionalnim organom iz člena 5(2) Uredbe (ES) št. 223/2009 za:

(a) razvoj metodologij za statistiko na podlagi te uredbe, vključno s sodelovanjem držav članic v reprezentativnih pilotnih študijah in študijah izvedljivosti iz člena 4;

(b) izboljšanje statistične kakovosti računov, zlasti za razvoj ali izboljšanje postopkov, tudi digitalnih rešitev, s katerimi bi pridobili kakovostnejše statistične podatke;

(c) izboljšanje pravočasnosti računov ter zmanjšanje upravnega bremena in bremena poročanja.

2. Znesek finančnega prispevka Unije na podlagi tega člena se določi v skladu s pravili programa Enotni trg v okviru letnega proračunskega postopka in je odvisen od razpoložljivosti sredstev. Proračunski organ določi višino proračunskih sredstev za vsako leto.

3. Za izvajanje te uredbe se lahko nacionalnim statističnim uradom in drugim nacionalnim organom iz člena 5(2) Uredbe (ES) št. 223/2009 zagotovi finančni prispevek tudi iz drugih veljavnih finančnih programov Unije v skladu s pravili takih programov.

(*) Uredba (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi programa za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, področje rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko (program Enotni trg) ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014 in (EU) št. 652/2014 (UL L 153, 3.5.2021, str. 1).“;

(8) člen 9 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 9*

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 3(3) in (4) ter člena 10 se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 11. avgusta 2011. Komisija pripravi poročilo o prenesenem pooblastilu najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz člena 3(3) in (4) ter člena 10 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 3(3) ali (4) ali člena 10, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.“;

(9) vstavi se naslednji člen:

„Člen 9a

Portal statističnih podatkov za okoljsko-ekonomske račune (‚preglednica kazalnikov‘)

1. Komisija (Eurostat) vzpostavi portal statističnih podatkov za okoljsko-ekonomske račune (v nadaljnjem besedilu: preglednica kazalnikov), na katerem so na uporabniku prijazen in interaktiven način povzeti ključni kazalniki iz okoljsko-ekonomskih računov.

Na podatkovnem portalu so prikazani podatki, ki so jih sporočile države članice za vsak modul, določen v tej uredbi, in o naložbah v blažitev podnebnih sprememb iz člena 10, četrti odstavek.

2. Podatkovni portal začne delovati do 31. decembra 2024, Komisija (Eurostat) pa ga enkrat na leto posodobi. Podatkovni portal je javno dostopen na spletišču Eurostata.“;

(10) člen 10 se spremeni:

(a) v drugem odstavku se prva alinea nadomesti z naslednjim:

„— za uvedbo novih modulov okoljsko-ekonomskih računov, kot so vodni računi (kvantitativni in kvalitativni), računi izdatkov za upravljanje virov, subvencije ali podporni ukrepi, ki so potencialno škodljivi za okolje, in odpadkovni računi;“;

(b) dodajo se naslednji odstavki:

„Komisija (Eurostat) do 31. decembra 2024 in nato vsaj vsako drugo leto izda digitalno publikacijo s statističnimi in drugimi podatki o blažitvi podnebnih sprememb, vključno z naložbami, zbranimi iz ustreznih podatkov iz modulov okoljsko-ekonomskih računov in po potrebi iz podatkov iz drugih virov.

Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 9, da po potrebi spremeni Prilogo V, oddelek 3, da se vključi značilnosti glede drugih naložb v blažitev podnebnih sprememb. Podatki, vključeni v digitalno publikacijo iz tretjega odstavka tega člena, so razčlenjeni po državah članicah, tudi glede naložb, in zajemajo vse sektorje in dejavnosti gospodarstva.

Komisija do 27. decembra 2026 oceni kakovost razpoložljivih podatkov o subvencijah za energijo, vključno s subvencijami za fosilna goriva, o prilagajanju podnebnim spremembam in o vodi ter Evropskemu parlamentu in Svetu po potrebi predloži zakonodajni predlog o uvedbi novih modulov okoljsko-ekonomskih računov za subvencije za energijo, vključno s subvencijami za fosilna goriva, prilagajanje podnebnim spremembam, vključno z odhodki zanj, in vodne račune.“;

(11) v Prilogi IV, oddelek 3, prvi odstavek, se črta osma alinea;

(12) vsa sklicevanja na „EU-28“ in „ESR 95“ se v celotnem besedilu in v prilogah nadomestijo z „EU-27“ oziroma z „ESR 2010“;

(13) priloge VII, VIII in IX se v skladu s Prilogo dodajo k tej uredbi.

Člen 2

Od 1. januarja 2025 se podatki o prejetih ali plačanih transferjih varstva okolja, ki so se prej predložili na podlagi Priloge IV, predložijo na podlagi Priloge VIII.

Člen 3

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 1, točka 11, se uporablja od 1. januarja 2025.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 27. novembra 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	BÓKA J.

PRILOGA

„PRILOGA VII

MODUL ZA GOZDARSKE RAČUNE

Oddelek 1

CILJI

V gozdarskih računih so evidentirani in predstavljeni podatki o gozdnih virih in gospodarski dejavnosti v gozdarstvu in sečnji na način, ki je v celoti združljiv s podatki, ki se sporočajo v skladu z ESR 2010. Gozdarski računi zagotavljajo dodatne informacije in uporabljajo koncepte, prilagojene posebni naravi gozdov ter gozdarstva in sečnje.

V tej prilogi so opredeljeni podatki, ki jih morajo države članice zbirati, pripravljati, pošiljati in ocenjevati za gozdarske račune.

Oddelek 2

OBSEG

Gozdarski računi evidentirajo zaloge in tokove gozdnih virov (gozdna zemljišča in les) ter gospodarsko dejavnost v gozdarstvu in sečnji, vključno s proizvodnjo hlodovine ter pridobivanjem in nabiranjem gozdnih dobrin, razen lesa.

Oddelek 3

SEZNAM ZNAČILNOSTI

Države članice pripravijo gozdarske račune v skladu z značilnostmi, opisanimi v tem oddelku.

1. Računi sredstev gozdnih zemljišč in lesa. Gozdno zemljišče je opredeljeno kot vsota naslednjih treh točk.

(a) Gozd na voljo za oskrbo z lesom: gozdovi, kjer kakršne koli okoljske, socialne ali ekonomske omejitve nimajo pomembnega vpliva na trenutno ali potencialno oskrbo z lesom. Te omejitve se lahko vzpostavijo s pravnimi pravili, odločitvami poslovodstva ali lastnika ali iz drugih razlogov.

(b) Gozdovi, ki niso na voljo za oskrbo z lesom: gozdovi, ki se v skladu s točko (a) ne štejejo, kot da so na voljo za preskrbo z lesom. To so gozdovi, kjer okoljske, socialne, ekonomske ali pravne omejitve onemogočajo kakršno koli znatno oskrbo z lesom. Vključujejo (i) gozdove s pravnimi omejitvami ali omejitvami, ki izhajajo iz drugih političnih odločitev, ki popolnoma izključujejo ali močno omejujejo oskrbo z lesom iz razlogov, kot so ohranjanje okolja ali biotske raznovrstnosti (varovalni gozdovi, nacionalni parki, naravni rezervati in druga zavarovana območja, kot so območja posebnega okoljskega, znanstvenega, zgodovinskega, kulturnega ali duhovnega interesa); (ii) gozdove, v katerih je fizična produktivnost ali kakovost lesa prenizka ali so stroški sečnje in spravila ter prevoza previsoki, da bi upravičili sečnjo in spravilo lesa, razen občasnih posekov za lastno končno porabo.

(c) Druga gozdna zemljišča.

‚Gozd' je opredeljen kot zemljišče, katerega površina presega 0,5 hektarja, z drevesi, ki so višja od pet metrov, in zastrtostjo, večjo od 10 %, ali drevesi, ki lahko navedene mejne vrednosti dosežejo na kraju samem. Ne vključuje zemljišč, ki so pretežno v kmetijski rabi, ali dreves v urbanih okoljih, kot so mestni parki, ulice in vrtovi.

‚Drugo gozdno zemljišče' je opredeljeno kot zemljišče, ki ni razvrščeno kot gozd in obsega več kot 0,5 hektarja; z drevesi, ki so višja od pet metrov, in zastrtostjo 5–10 %, ali drevesi, ki lahko navedene mejne vrednosti dosežejo na kraju samem; ali s kombiniranim rastjem, sestavljenim iz grmičevja, grmovja in dreves, ter zastrtostjo, večjo od 10 %. Ne vključuje zemljišč, ki so pretežno v kmetijski rabi, ali dreves v urbanih okoljih, kot so mestni parki, ulice in vrtovi.

‚Čisti letni prirast lesa' je opredeljen kot povprečna letna rast živega drevja, zmanjšana za povprečno letno umrljivost.

‚Odstranitve' so opredeljene kot obseg vseh dreves, živih ali mrtvih, ki so posekana in odstranjena iz gozda, drugih gozdnih zemljišč ali drugih sečišč. Vključujejo neprodano hlodovino, shranjeno ob gozdni cesti. Vključujejo tudi povrnjene naravne izgube, odstranitve lesa, posekanega v zgodnejšem obdobju leta, odstranitve nedeblovine (kot so štori in veje) in odstranitev dreves, podrtih ali poškodovanih zaradi naravnih vzrokov (znanih kot naravne izgube), na primer požar, veter, žuželke in bolezni. Ne vključujejo nelesne biomase ali kakršnega koli lesa, ki ostane v gozdu in se med letom ne odstrani, na primer štori, veje, krošnje dreves in ostanki sečnje (odpadki pri sečnji in spravilu lesa).

‚Nepovratne izgube' so opredeljene kot ostanki sečnje in vsa podrta drevesa zaradi vetra, ki jih ni mogoče odstraniti iz gozda, ter les, izgubljen zaradi gozdnih požarov.

2. Ekonomski računi, ki poročajo o gospodarski dejavnosti v gozdarstvu in sečnji. Gozdarstvo in sečnja sta opredeljena kot vse lokalne enote enovrstne dejavnosti (lokalne EED), ki opravljajo dejavnosti, uvrščene v oddelek A02 NACE Rev. 2.

   Z uporabo opredelitev ESR 2010 se poroča o naslednjih značilnostih:

   — proizvodnja;

   — od tega: proizvodnja za lastno končno porabo;

   — vmesna potrošnja;

   — bruto dodana vrednost;

   — potrošnja stalnega kapitala;

   — drugi davki na proizvodnjo;

   — druge subvencije na proizvodnjo;

   — plačilo zaposlenih;

   — bruto investicije v osnovna sredstva in pridobitve, zmanjšano za odtujitve neproizvedenih nefinančnih sredstev;

   — spremembe zalog;

   — kapitalski transferji.

   Države članice poročajo o zaposlenosti v gozdarstvu in sečnji v tisoč letnih delovnih enotah (AWU), kot je opredeljeno v Uredbi (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

Oddelek 4

PRVO REFERENČNO LETO, POGOSTOST IN ROKI ZA POŠILJANJE PODATKOV

1. Statistični podatki se pripravljajo in pošiljajo na letni ravni.

2. Statistični podatki se pošljejo v 21 mesecih po koncu referenčnega leta.

3. Da bi zadovoljili potrebe uporabnikov po popolnih in pravočasno posredovanih podatkovnih nizih, Komisija (Eurostat) – takoj ko je na voljo dovolj podatkov posameznih držav – pripravi ocene skupnih vrednosti na ravni EU za glavne agregate tega modula. Kadar je mogoče, Komisija (Eurostat) pripravi in objavi ocene za podatke, ki jih države članice niso posredovale v roku iz točke 2.

4. Prvo referenčno leto je leto 2023.

5. Države članice pri prvem pošiljanju podatkov vključijo letne podatke od leta 2022 do prvega referenčnega leta.

6. Države članice pri vsakem naslednjem pošiljanju podatkov Komisiji predložijo letne podatke za leta n – 2, n – 1 in n, pri čemer je n referenčno leto. Države članice znova predložijo podatke za leta od leta 2022 dalje, ko se podatki revidirajo. Države članice lahko zagotovijo razpoložljive podatke za leta pred letom 2022.

Oddelek 5

POROČEVALNE PREGLEDNICE

Za značilnosti iz oddelka 3 se sporočajo naslednji podatki:

1. Območje gozdnih zemljišč, razčlenjeno po:

   — gozdu, na voljo za oskrbo z lesom;

   — gozdu, ki ni na voljo za oskrbo z lesom;

   — drugih gozdnih zemljiščih.

   Vsaka od teh kategorij se nadalje razčleni po:

   — območju odprtja na začetku referenčnega leta;

   — pogozdovanju in drugih povečanjih;

   — krčenju gozdov in drugih zmanjšanjih;

   — statistični prerazvrstitvi;

   — območju zaprtja na koncu referenčnega leta.

   Podatki se poročajo v tisoč hektarjih.

2. Količina lesa, razčlenjena po:

   — gozdu, na voljo za oskrbo z lesom;

   — gozdu, ki ni na voljo za oskrbo z lesom;

   — drugih gozdnih zemljiščih.

   Gozd, na voljo za oskrbo z lesom, se nadalje razčleni po:

   — začetnih zalogah na začetku referenčnega leta;

   — čistem prirastu;

   — odstranitvah;

   — nepovratnih izgubah;

   — statistični prerazvrstitvi;

   — izravnalni postavki;

   — končnih zalogah na koncu referenčnega leta.

   Gozd, ki ni na voljo za oskrbo z lesom, in druga gozdna zemljišča se nadalje razčlenijo po:

   — začetnih zalogah na začetku referenčnega leta;

   — odstranitvah;

   — drugih spremembah (med začetnimi in končnimi zalogami);

— končnih zalogah na koncu referenčnega leta.

Podatki se sporočajo z lubjem, v tisočih m^3.

3. Vrednost lesa, razčlenjena po:

— gozdu, na voljo za oskrbo z lesom;

— gozdu, ki ni na voljo za oskrbo z lesom;

— drugih gozdnih zemljiščih.

Gozd, na voljo za oskrbo z lesom, se nadalje razčleni po:

— začetnih zalogah na začetku referenčnega leta;

— čistem prirastu;

— odstranitvah;

— nepovratnih izgubah;

— prevrednotenju;

— statistični prerazvrstitvi;

— izravnalni postavki;

— končnih zalogah na koncu referenčnega leta.

Gozd, ki ni na voljo za oskrbo z lesom, in druga gozdna zemljišča se nadalje razčlenijo po:

— začetnih zalogah na začetku referenčnega leta;

— odstranitvah;

— drugih spremembah (med začetnimi in končnimi zalogami);

— končnih zalogah na koncu referenčnega leta.

Podatki se poročajo v milijonih nacionalne valute.

4. Za ekonomske račune se prihodek iz oddelka 3 poroča v skladu z naslednjo razčlenitvijo, pri čemer so proizvodi opredeljeni v smislu različice 2.1 klasifikacije proizvodov po dejavnosti:

— sadike gozdnega drevja (proizvod 02.10.11) in semena gozdnega drevja (proizvod 02.10.12);

— gozdno drevje, opredeljeno kot čisti prirast lesa v kultiviranih gozdovih (proizvod 02.10.30);

— neobdelan les (proizvod 02.20.1), vključno s prodajo lesa iz nekultiviranih gozdov, ki obsega naslednje postavke, ki jih je treba navesti v dveh ločenih vrsticah:

(i) les za ogrevanje (proizvoda 02.20.14 in 02.20.15);

(ii) oblovina, to je vsota oblovine iglavcev (proizvod 02.20.11), oblovine listavcev, razen tropskih drevesnih vrst (proizvod 02.20.12) in oblovine tropskih drevesnih vrst (proizvod 02.20.13);

— prostorastoče dobrine, razen lesa (proizvod 02.30);

— storitve, značilne za gozdarstvo in sečnjo, opredeljene kot storitve gozdnih drevesnic (proizvod 02.10.2), podporne storitve za gozdarstvo (proizvod 02.4) in vse druge storitve, ki jih izvajata lokalna enota enovrstne dejavnosti (EED) v gozdarstvu;

— drugi proizvodi iz sorodnih sekundarnih dejavnosti v lokalni EED, kot so gobe in tartufi (01.13.8), drugo jagodičevje, plodovi iz rodu *Vaccinium* d. n. (01.25.19), naravni kavčuk (01.29.10), drugi neobdelan les, vključno s cepljenimi koli in plankami (16.10.39), lesno oglje (20.14.72), storitve naravnih rezervatov in varstvo naravnih vrednot (91.04.12) ter kateri koli drug proizvod, ki ga proizvaja lokalna EED.

Vmesna potrošnja v gozdarstvu in sečnji iz oddelka 3 se poroča v skladu z naslednjo razčlenitvijo, pri čemer so proizvodi opredeljeni v smislu različice 2.1 klasifikacije proizvodov po dejavnosti:

— vsota sadik gozdnega drevja (proizvod 02.10.11), semen gozdnega drevja (proizvod 02.10.12) in gozdnega drevja (proizvod 02.10.3), uporabljenih za proizvodnjo lesa;

— vsota energije in maziv, vključno z električno energijo (proizvod 35.11.10), motornim gorivom (bencinom) (proizvod 19.20.21), zemeljskim plinom, v plinastem stanju ali utekočinjenim (proizvod 06.20.10), mazalnimi naftnimi olji in težkimi naftnimi derivati d. n. (proizvod 19.20.29) ter drugimi podobnimi proizvodi;

— vsota storitev, značilnih za gozdarstvo in sečnjo, vključno s storitvami gozdnih drevesnic (proizvod 02.10.2), podpornimi storitvami za gozdarstvo (proizvod 02.4) in vsemi drugimi storitvami, ki jih izvajata lokalna EED v gozdarstvu in sečnji;

— drugo blago in storitve, ki niso vključeni v nobeno od spremenljivk vmesne potrošnje.

Spremembe zalog gozdarstva in sečnje iz oddelka 3 se poročajo v skladu z naslednjo razčlenitvijo:

— spremembe v nedokončani proizvodnji na gojenih naravnih sredstvih;

— druge spremembe zalog.

Vse lastnosti se sporočajo v milijonih nacionalne valute.

5. Podatki o drugih gozdnih zemljiščih se sporočajo prostovoljno.

Oddelek 6

NAJDALJŠE TRAJANJE PREHODNIH OBDOBIJ

Za izvajanje določb te priloge najdaljše prehodno obdobje traja dve leti od roka za prvo pošiljanje podatkov.

PRILOGA VIII

MODUL ZA RAČUNE OKOLJSKIH SUBVENCIJ IN PODOBNIH TRANSFERJEV

Oddelek 1

CILJI

Računi okoljskih subvencij in podobnih transferjev zbirajo in predstavljajo podatke o tekočih in kapitalskih transferjih, namenjenih podpori dejavnosti za varstvo okolja in naravnih virov, vključno s proizvodnjo in uporabo okoljskih proizvodov, na način, ki je skladen s koncepti in opredelitvami ESR 2010.

V tej prilogi so opredeljeni podatki, ki jih morajo države članice zbirati, pripravljati, pošiljati in ocenjevati za račune okoljskih subvencij in podobnih transferjev. Ti podatki se uporabljajo tudi za zbiranje podatkov o nacionalnih izdatkih za varstvo okolja, kot je določeno v Prilogi IV.

Oddelek 2

OBSEG

Na računih okoljskih subvencij in podobnih transferjev so evidentirana nevračljiva plačila države v institucionalne sektorje (znotraj domačega gospodarstva in v preostalem svetu) in nerezidentov (preostali svet) za namene varovanja okolja oziroma zmanjšanja rabe in pridobivanja naravnih virov.

Oddelek 3

SEZNAM ZNAČILNOSTI

Države članice pripravijo račune okoljskih subvencij in podobnih transferjev v skladu z naslednjimi značilnostmi:

— subvencije (šifra ESR 2010 D.3);

— drugi tekoči transferji (šifri ESR 2010 D.6 in D.7);

— kapitalski transferji (šifra ESR 2010 D.9).

Vsi podatki se sporočajo v milijonih nacionalne valute.

Oddelek 4

PRVO REFERENČNO LETO, POGOSTOST IN ROKI ZA POŠILJANJE PODATKOV

1. Statistični podatki se pripravljajo in pošiljajo na letni ravni.

2. Statistični podatki se pošljejo v 24 mesecih po koncu referenčnega leta.

3. Da bi zadovoljili potrebe uporabnikov po popolnih in pravočasno posredovanih podatkovnih nizih, Komisija (Eurostat) – takoj ko je na voljo dovolj podatkov posameznih držav – pripravi ocene skupnih vrednosti na ravni EU za glavne agregate tega modula. Kadar je mogoče, Komisija (Eurostat) pripravi in objavi ocene za podatke, ki jih države članice niso posredovale v roku iz točke 2.

4. Prvo referenčno leto je leto 2023.

5. Države članice pri prvem pošiljanju podatkov vključijo letne podatke od leta 2022 do prvega referenčnega leta.

6. Države članice pri vsakem naslednjem pošiljanju podatkov Komisiji predložijo letne podatke za leta n – 2, n – 1 in n, pri čemer je n referenčno leto. Države članice znova predložijo podatke za leta od leta 2022 dalje, ko se podatki revidirajo. Države članice lahko zagotovijo razpoložljive podatke za leta pred letom 2022.

Oddelek 5

POROČEVALNE PREGLEDNICE

1. Podatki za značilnosti iz oddelka 3 se sporočajo po:

— plačilnem institucionalnem sektorju, kot sledi:

— država;

— preostali svet;

— institucionalnem sektorju prejemnika, kot sledi:

— država;

— družbe;

— gospodinjstva;

— nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva;

— preostali svet.

2. Za vsako od kategorij za poročanje iz točke 1 se podatki sporočajo po razredih klasifikacije aktivnosti in izdatkov za varovanje okolja (CEPA) in klasifikacije dejavnosti upravljanja virov (CReMA), razvrščenih, kot sledi:

— CEPA 1;

— CEPA 2;

— CEPA 3;

— CEPA 4;

— CEPA 5;

— CEPA 6 (vključno s prejšnjo CReMA 12);

— vsota CEPA 7, CEPA 8 in CEPA 9;

— CReMA 10;

— CReMA 11;

— CReMA 13;

— CReMA 13A;

— CReMA 13B;

— CReMA 13C;

— CReMA 14;

— vsota CReMA 15 in CReMA 16.

3. Transferji terjatev družb do države, razvrščeni po vsoti vseh razredov CEPA (CEPA 1–9) in vseh razredov CReMA (CReMA 10–16), se nadalje razvrstijo v skupine glede na klasifikacijo gospodarskih dejavnosti NACE Rev. 2, kot sledi:

— NACE A – kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo;

— NACE B – pridobivanje rudnin in kamnin;

— NACE C – predelovalne dejavnosti;

— NACE D – oskrba z električno energijo, plinom in paro;

— NACE E – oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja;

— NACE F – gradbeništvo;

— NACE G – trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil;

— NACE H – promet in skladiščenje;

— NACE I–U – drugi NACE oddelki.

4. Razredi CEPA iz točk 2 in 3 so določeni v Prilogi IV, razredi CReMA pa v Prilogi V.

Oddelek 6

NAJDALJŠE TRAJANJE PREHODNIH OBDOBIJ

Za izvajanje določb te priloge najdaljše prehodno obdobje traja dve leti od roka za prvo pošiljanje podatkov.

PRILOGA IX

MODUL ZA EKOSISTEMSKE RAČUNE

Oddelek 1

CILJI

Ekosistemski računi predstavljajo podatke o obsegu in stanju ekosistemskih sredstev ter storitev, ki jih zagotavljajo družbi in gospodarstvu. Podatki so v skladu s SEEA EA in združljivi s podatki, poročanimi v ESR 2010.

Ekosistemski računi uporabljajo obstoječe informacije, kadar je to mogoče, vključno z opazovanjem Zemlje, poročanjem o okolju in drugimi viri podatkov.

Oddelek 2

OBSEG

Ekosistemski računi beležijo obseg ekosistemov, stanje ekosistemov in tokove ekosistemskih storitev.

Obseg ekosistema predstavlja velikost ekosistemov na območju. Računi obsega ekosistema zajemajo kopenske (vključno s sladkovodnimi) in morske ekosisteme na nacionalnem ozemlju.

Stanje ekosistema je kakovost ekosistema, merjena glede na njegove abiotske, biotske in krajinske značilnosti, po ekosistemskih tipih.

Ekosistemske storitve so koristi, ki jih ekosistemi zagotavljajo gospodarskim in drugim človekovim dejavnostim. Zajemajo (i) zagotavljanje, (ii) urejanje in vzdrževanje ter (iii) kulturne storitve. Računi ekosistemskih storitev evidentirajo dejansko oskrbo in uporabo ekosistemskih storitev, ki jih zagotavljajo ekosistemi na nacionalnem ozemlju.

Tematski računi so računi, ki organizirajo podatke v skladu s posebnimi temami politike, kot so biotska raznovrstnost, podnebne spremembe, oceani in mestna območja.

Oddelek 3

SEZNAM ZNAČILNOSTI

Države članice pripravijo ekosistemske račune v skladu z naslednjimi značilnostmi.

1. Računi obsega ekosistema zajemajo površino in spremembo površine za vsak ekosistemski tip znotraj nacionalnega ozemlja. Države članice poročajo o računih obsega ekosistema v tisočih hektarjih.

2. Kot komponenta računov obsega ekosistema matrika za pretvorbo evidentira pretvorbe med ekosistemskimi tipi med dvema časovnima točkama, v hektarjih.

3. Računi stanja ekosistema evidentirajo značilnosti ekosistema, kot sledi:

   (a) za naselja in druge umetne površine:

   — zelene površine v mestih in sosednjih krajih ter predmestjih se poročajo v % skupne površine, izračunane za celotno površino mest in sosednjih krajev ter predmestij, vključno z vsemi ekosistemskimi tipi na navedenem območju;

   — koncentracija trdnih delcev s premerom do 2,5 μm v mestih se poroča v $\mu g/m^3$ kot nacionalno povprečje za obdobje poročanja;

   (b) za polja:

   — zaloge organskega ogljika v vrhnji plasti se poročajo v tonah/ha kot nacionalno povprečje za obdobje poročanja;

   (c) za travinje:

— zaloge organskega ogljika v vrhnji plasti se poročajo v tonah/ha kot nacionalno povprečje za obdobje poročanja;

(d) za polja in travinje skupaj:

— skupni indeks ptic kmetijske krajine se poroča kot nacionalni agregatni indeks za obdobje poročanja;

(e) za gozd in gozdna območja:

— odmrli les se poroča v m^3/ha, kot nacionalno povprečje za obdobje poročanja;

— gostota drevesnih krošenj se poroča v %, kot nacionalno povprečje za obdobje poročanja;

— indeks splošno razširjenih gozdnih ptic; indeks gozdnih ptic opisuje trende v številnosti splošno razširjenih gozdnih ptic na njihovih evropskih območjih, kakor se spreminjajo skozi čas; gre za sestavljeni indeks, ustvarjen na podlagi podatkov, pridobljenih z opazovanjem značilnosti vrst ptic v gozdnih habitatih Evrope; indeks temelji na posebnem seznamu vrst posamezne države članice;

(f) za obalne plaže, sipine in mokrišča:

— delež pokritosti umetne neprepustne površine, ki je prisoten na obalnem območju, ki vključuje obalne plaže, sipine in mokrišča ekosistemskega tipa, se poroča v % kot nacionalno povprečje za obdobje poročanja.

Mesta, kraji in predmestja so lokalne upravne enote, razvrščene glede na tipologijo stopnje urbanizacije iz Uredbe (EU) 2017/2391 Evropskega parlamenta in Sveta (**).

4. Računi ekosistemskih storitev, ki evidentirajo dobavo in uporabo ekosistemskih storitev v preglednicah ponudbe in porabe. V preglednici ponudbe se evidentira dobava ekosistemskih storitev od ekosistemov do socialno-ekonomskih sistemov. Preglednica uporabe evidentira uporabo ekosistemskih storitev glede na vrsto uporabe, kot je opredeljeno v oddelku 5.

Preglednice dobave in uporabe se poročajo v naslednjih fizičnih enotah.

(a) Storitve oskrbe

— Oskrba s pridelki je opredeljena kot prispevek ekosistema k rasti rastlin, približan količini pobranih pridelkov za različne načine uporabe. To vključuje proizvodnjo hrane in vlaken, krmo in energijo ter pašeno biomaso, kot je določeno v Prilogi III, preglednica A, oddelka 1.1 in 1.2.

— Opraševanje je opredeljeno kot prispevek ekosistema divjih opraševalcev k pridelavi pridelkov iz prve alinee. Prispevki se poročajo v tonah pridelkov, odvisnih od opraševalcev, ki jih je mogoče pripisati divjim opraševalcem, po vrsti pridelka za glavne vrste pridelkov, odvisnih od opraševalcev, vključno s sadnim drevjem, jagodičevjem, paradižnikom, oljnicami in ‚drugim'.

— Zagotavljanje lesa je opredeljeno kot prispevek ekosistema k rasti dreves in druge lesne biomase in se poroča kot čisti prirast, kot je opredeljen v Prilogi VII, z lubjem, v tisočih m^3.

(b) Storitve urejanja in vzdrževanja

— Filtracija zraka je opredeljena kot prispevek ekosistema k filtriranju onesnaževalcev zraka z odlaganjem, vnosom, fiksiranjem in shranjevanjem onesnaževal s komponentami ekosistema (zlasti dreves). S tem se blažijo škodljivi učinki onesnaževal. Prispevki se poročajo v tonah adsorbiranih trdnih delcev.

— Globalno uravnavanje podnebja je opredeljeno kot prispevek ekosistema k zmanjšanju koncentracij toplogrednih plinov v ozračju z odstranjevanjem (neto sekvestracijo) ogljika iz ozračja in zadrževanjem (shranjevanjem) ogljika v ekosistemih. Prispevki se poročajo v smislu ton neto sekvestracije ogljika in ton organskega ogljika, shranjenega v kopenskih ekosistemih, vključno z nadzemno in podzemno zalogo.

— Uravnavanje lokalnega podnebja je opredeljeno kot prispevek ekosistema k uravnavanju atmosferskih pogojev na mestnih območjih z vegetacijo, ki izboljšuje življenjske pogoje ljudi in podpira gospodarsko proizvodnjo. Izraža in poroča se kot znižanje temperature v mestih zaradi vpliva mestne vegetacije v stopinjah Celzija v dneh, ki presegajo 25 stopinj Celzija.

(c) Kulturne storitve

— Storitve, povezane s turizmom, ki temeljijo na naravi, so opredeljene kot prispevek ekosistema, zlasti z biofizikalnimi značilnostmi in kakovostmi ekosistemov, ki ljudem omogočajo uporabo in uživanje okolja z neposrednimi fizičnimi in izkustvenimi interakcijami z okoljem na kraju samem. Ti prispevki se poročajo v številu prenočitev v hotelih, hostlih, kampih, taborih itd., ki jih je mogoče pripisati obisku ekosistemov.

5. Ekosistemski računi uporabljajo naslednjo preglednico vrst ekosistemov:

Kategorija	Vrsta ekosistema
1	Naselja in druge umetne površine
2	Njivske površine
3	Travinje (pašniki, polnaravno in naravno travinje)
4	Gozd in gozdne površine
5	Resave in grmičevje
6	Redko porasli ekosistemi
7	Mokrišča v celinskih predelih
8	Reke in kanali
9	Jezera in rezervoarji
10	Morski zalivi in somornice
11	Obalne plaže, sipine in mokrišča
12	Morski ekosistemi (obalne vode, police in odprti oceani)

Oddelek 4

PRVO REFERENČNO LETO, POGOSTOST IN ROKI ZA POŠILJANJE PODATKOV

1. Statistični podatki se zberejo in pošiljajo:

— vsaka tri leta za račune obsega in stanja ekosistema; podatki se nanašajo na reprezentativno povprečje za referenčno leto in na matriko za pretvorbo na spremembo v treh letih med dvema referenčnima letoma;

— na letni ravni, če je Komisija (Eurostat) za izračun ekosistemskih storitev dala na razpolago orodja za modeliranje, za račune ekosistemskih storitev; če ta orodja niso na razpolago, se za račune ekosistemskih storitev zberejo in pošiljajo vsaka tri leta.

2. Statistični podatki se pošljejo v 24 mesecih po koncu referenčnega leta.

3. Da bi zadovoljili potrebe uporabnikov po popolnih in pravočasno posredovanih podatkovnih nizih, Komisija (Eurostat) – takoj ko je na voljo dovolj podatkov posameznih držav – pripravi ocene skupnih vrednosti na ravni EU. Kadar je mogoče, Komisija (Eurostat) pripravi in objavi ocene za podatke, ki jih države članice niso posredovale v roku iz točke 2.

4. Prvo referenčno leto je leto 2024. Za matriko za pretvorbo je prvo referenčno leto 2027.

5. V prvi prenos podatkov države članice vključijo podatke iz leta 2024 za račune obsega in stanja ter za dobavo ekosistemskih storitev ter uporabijo preglednice v fizičnih enotah. Za matriko za pretvorbo podatki prikazujejo spremembe med letoma 2024 in 2027.

6. Države članice pri vsakem naslednjem pošiljanju podatkov Komisiji za račune ekosistemskih storitev predložijo podatke o obsegu in stanju za leta n-3 in n, pri čemer je n referenčno leto. Države članice znova predložijo podatke od leta 2024 dalje, ko se podatki revidirajo. Države članice lahko zagotovijo razpoložljive podatke za leta pred letom 2024.

Oddelek 5

POROČEVALNE PREGLEDNICE

1. Računi obsega ekosistema: pri prvem pošiljanju se za vse ekosistemske tipe iz oddelka 3 podatki poročajo za prvo referenčno leto. Podatki pri vseh naslednjih pošiljanjih se poročajo kot sledi:

   — obseg v prejšnjem referenčnem letu;

   — povečanja;

   — zmanjšanja;

   — obseg v tekočem referenčnem letu.

   Matrika za pretvorbo poroča o pretvorbah med vsemi ekosistemskimi tipi iz oddelka 3 med prejšnjim in tekočim referenčnim letom.

2. Računi ekosistemskih storitev: za ekosistemske storitve iz oddelka 3 se podatki poročajo v preglednicah ponudbe in porabe, kot sledi:

   (a) preglednica ponudbe, ki beleži letno ponudbo storitev iz oddelka 3 za vse ekosistemske tipe iz oddelka 3, razen kategorij 10 in 12;

   (b) preglednica porabe, ki evidentira uporabo ekosistemskih storitev v skladu z naslednjo razčlenitvijo:

      — vmesna potrošnja dejavnosti;

      — izdatki države za končno potrošnjo;

      — končna potrošnja gospodinjstev;

      — bruto investicije;

      — izvoz.

3. Državi članici ni treba sporočati podatkov, če njena celotna kopenska površina ne presega 0,3 % celotne kopenske površine Unije.

Oddelek 6

NAJDALJŠE TRAJANJE PREHODNIH OBDOBIJ

Za izvajanje določb te priloge najdaljše prehodno obdobje traja dve leti od roka za prvo pošiljanje podatkov.

(*) Uredba (ES) št. 138/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. decembra 2003 o ekonomskih računih za kmetijstvo v Skupnosti (UL L 33, 5.2.2004, str. 1).

(**) Uredba (EU) 2017/2391 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o spremembi Uredbe (ES) št. 1059/2003 glede teritorialnih tipologij (Tercet) (UL L 350, 29.12.2017, str. 1).“